

2 ביולי 2017

הנדון: דיון ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת ביום 3.7.2017 בנושא
הצ"ח הגבלת גישה לאתר אינטרנט לשם מניעת ביצוע עבירות, התשע"ז-2017

בנוסח המעודכן של הצעת החוק, [שהועלה היום לאתר הוועדה](#),¹ הוכנסו כמה שינויים שמכרסמים בעקרון השקיפות וביכולת לבקר את פעילות רשויות האכיפה בנושא חסימת אתרים.

1. **בוטלה כליל ההוראה בדבר פרסום הודעה בדבר הגשת בקשה למתן צו** (מופיע בסעיף 8(ב) שנמחק). כעת ברור שכל דיון בבקשה למתן צו יתקיים למעשה במעמד צד אחד, מבלי שתיתן כל הודעה לציבור, או אפילו רק לנציג מוסמך של הציבור, כמו "תאגיד רשום העוסק בהגנה על אינטרס ציבור המשתמשים באינטרנט", שמוזכר בסעיף 9(א) לנוסח המעודכן. **אף אחד מחוץ מרשויות האכיפה לא יראה את הבקשה שתוגש, ולא יידע בכלל שהוגשה בקשה כזו.** ספקי הגישה לאינטרנט יוזמנו לדיון, אבל הם לא הגיעו לדיונים בכנסת, ולא מתייצבים בדרך כלל לדיונים בנושא בבתי משפט. אין שום סיבה לחשוב שיתערבו בהליכים האלה.
2. בתי המשפט, שידונו למעשה במעמד צד אחד, לא נדרשים לנמק את החלטתם בעניין הצו. לציבור משתמשי האינטרנט, וגם לארגוני חברה אזרחית או ארגונים אחרים לא תהיה כל אפשרות לדעת מה הנימוקים לבקשות שהוגשו, מה השיקולים שנסקלו בעניין סוג הצו, טיבו, תקופת תוקפו של הצו.
3. בנוסח המעודכן הוסרה הדרישה שארגון טרור שניתן יהיה לחסום גישה לאתר האינטרנט שלו יהיה ארגון טרור **מוכרז**. בחוק המאבק בטרור, למשל, רק למעשים שבוצעו במסגרת פעילות של ארגון טרור מוכרז יש תחולה אקס-טריטוריאלית.² לעומת זאת, כאשר מדובר בחסימת גישה לאתרים, שרובם הנמצאים בחו"ל, אפשר יהיה לחסום גישה גם לאתרים של ארגונים שלא הוכרזו כארגוני טרור. לכאורה, בית המשפט המחוזי יצטרך לנהל דיון על עצם היותו של ארגון מסוים ארגון טרור. ושוב – דיון כזה יתנהל במעמד צד אחד, מבלי שהציבור יהיה מודע בכלל לעצם ניהול הדיון בסוגיה.
4. אם בנוסחים קודמים של הצעת החוק נקבע כי לאחר מתן הצו תפורסם "הודעה בדבר הגבלת הגישה, הורדת האתר, או הגבלת האיתור", והוזכרה אפשרות ששר המשפטים יקבע תקנות בדבר נוסח ההודעה (האם יש לפרסם את כתובת אתר האינטרנט? לציין את סוג האתר שנחסם? להפנות למספר תיק בית המשפט), הרי שבנוסח הנוכחי לא נאמר כלום על תוכן ההודעה. כל מה שנדרש הוא פרסום של "הודעה בדבר מתן צו לפי חוק זה". על פניו, כל מה שנוכל לדעת זה שביום מסוים הוצא צו כלשהו לפי חוק הגבלת גישה לאתר אינטרנט. לא נדע דבר על האתר, על הסיבה למתן הצו, לא נדע לכמה זמן הוגבלה הגישה.

¹ http://fs.knesset.gov.il/20/Committees/20_cs_bg_387545.pdf

² סעיף 41 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016.

5. בוטלה ההוראה בדבר **החזר הוצאות סבירות לספקי גישה לאינטרנט** (סעיף 14 שנמחק). כלומר, העלות של תחזוקת מנגנון חסימת האתרים תגולגל על ספקי הגישה, ומהם על ציבור הגולשים.
6. הדיווח היחיד שנקבע על השימוש בצווים לפי החוק הוא דיווח שנתי, שכולל מספר כללי של מספר הבקשות שהוגשו לצווים, סוג העבירות שבשלהן הוגשה הבקשה, סוגי הצווים, ומספר הצווים שניתנו. **הדיווח המוצע אינו מפורט מספיק**. לא נדע כמה אתרים של ארגוני טרור שאינם מוכרזים נחסמו, למשל. לא נדע כמה בקשות הוגשו בכל סוג עבירה, או כמה צווים ניתנו לכל סוג עבירה. ובעיקר, לא תהיה בקרה על השיקולים שנשקלו בכל מקרה.